

**Sprawozdanie z realizacji studenckich praktyk zawodowych
przez studentów studiów stacjonarnych I stopnia
kierunku: Turystyka i rekreacja
w roku akademickim 2013/2014**

Opracowanie: dr J. Julia Sienkiewicz
Opiekun praktyk zawodowych w roku akademickim 2013/2014

Szczecin, 22.10.2013

Wprowadzenie

Na Wydziale Ekonomicznym Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie praktyki zawodowe są integralnym elementem kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunków: Ekonomia, Zarządzanie oraz Turystyka i rekreacja.

Zasady realizacji i tryb zaliczania praktyk zawodowych w roku akademickim 2013/2014 szczegółowo określała Uchwała nr 52/2012 Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 23 listopada 2012 r. w sprawie określania zasad i trybu zaliczania praktyk zawodowych wynikających z planów studiów i programów nauczania.

Podstawowym celem studenckich praktyk zawodowych realizowanych przez studentów Wydziału Ekonomicznego Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie w roku akademickim 2013/2014 było nabycie wiedzy i umiejętności praktycznych uzupełniających i pogłębiających wiedzę uzyskaną przez studentów w toku zajęć dydaktycznych. Realizacja praktyk miała też na celu stworzenie możliwości potwierdzenia i rozwoju kompetencji zawodowych studentów uzyskanych w ramach wybranego kierunku kształcenia i/lub specjalności, a także ukształtowanie postaw wobec potencjalnych pracodawców i współpracowników.

Studenci Wydziału Ekonomicznego Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie w roku akademickim 2013/2014 mogli realizować praktyki zawodowe po I lub II roku studiów, jednak warunkiem zaliczenia 4 semestru studiów była zrealizowana i zaliczona praktyka zawodowa.

Studenci studiów pierwszego stopnia kierunku Turystyka i rekreacja – praktyk trwających nie krócej niż 4 tygodnie, tj. 20 dni roboczych, czyli 160 godzin.

Praktyki zawodowe mogły być realizowane w wybranej przez studenta albo wskazanej przez opiekuna praktyk jednostce gospodarczej lub instytucji, w kraju lub za granicą. Warunkiem skierowania studenta na praktykę do danego przedsiębiorstwa lub instytucji była pew-

ność, iż będzie on miał szansę osiągnąć zakładane dla danego kierunku studiów efekty kształcenia określone w programie praktyk.

Przed skierowaniem studentów na praktykę zawodową z zakładami pracy były podpisywane indywidualne lub grupowe umowy.

W roku akademickim 2013/2014 studenckie praktyki zawodowe obowiązkowo musiało odbyć 47 studentów II roku Turystyki i rekreacji. Ponadto na zasadzie dobrowolności do realizacji praktyk mogli przystąpić studenci I roku wszystkich kierunków studiów.

Rozliczenie i zaliczenie praktyki zawodowej odbywało się przez opiekuna praktyk po uprzednim przeprowadzeniu rozmowy ze studentem oraz przedłożeniu przez niego potwierdzenia odbycia praktyki i dziennika praktyk, w którym opisane były zadania wykonywane przez studenta w trakcie praktyki i odpowiadające im efekty kształcenia zgodnie z programem praktyk dla danego kierunku studiów.

Przedmiotem weryfikacji były wiedza, umiejętności oraz kompetencje personalne i społeczne uzyskane przez praktykantów podczas praktyk zawodowych. Analiza przedkładanych dzienników praktyk wykazała, że w wielu przypadkach treści w nich zawarte były przedstawiane bardzo syntetycznie i charakteryzował je duży stopień uogólnienia treści. Podstawę do zaliczenia praktyk stanowiły wówczas szczegółowe pytania zadawane podczas rozmowy zaliczeniowej.

W trakcie rozmowy ustnej studenci mieli możliwość wyrażenia swojej opinii na temat zrealizowanych praktyk, zdobytych umiejętności i doświadczeń oraz oczekiwań pracodawców w stosunku do pracowników.

Ogólna charakterystyka przebiegu praktyk w roku akademickim 2013/2014

W roku akademickim 2013/2014 w grupie studentów I i II roku studiów stacjonarnych kierunku Turystyka i rekreacja studenckie praktyki zawodowe zrealizowało/zaliczyło¹

– 8 studentów studiów stacjonarnych kierunku turystyka i rekreacja,

Tabela 1. Dane ogólne dotyczące praktyk zawodowych studentów Wydziału Ekonomicznego ZUT w Szczecinie w roku akademickim 2013/2014

Wyszczególnienie	Rok	Turystyka i rekreacja
	Liczba studentów, którzy odbyli praktykę zawodową w roku akademickim 2013/2014	I
II		39
O g ó l e m I i II rok	X	47

¹ Zaliczenie praktyki odnosi się zarówno do studentów, którzy realizowali ją jako studencką praktykę zawodową, jak i studentów, którym zostały uznane kompetencje zawodowe nabyte w innych formach praktyk.

Liczba studentów, którzy uzyskali zaliczenie na podstawie udokumentowania kompetencji zawodowych	I	8
	II	39
O g ó ł e m I i II rok	X	47

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z tabeli 1, w roku akademickim 2013/2014 w sumie 47 studentów studiów stacjonarnych uzyskało zaliczenie praktyk zawodowych na podstawie udokumentowania posiadanych kompetencji zawodowych. Podstawą uznania posiadanych przez studenta kompetencji zawodowych była prowadzona przez studenta działalność gospodarcza lub wykonywana praca zarobkowa gwarantujące osiągnięcie odpowiednich dla danego kierunku studiów efektów kształcenia określonych w programie praktyk.

W roku akademickim 2013/2014 w większości studenci realizowali praktyki zawodowe w miesiącu maju. W uzasadnionych przypadkach na wniosek studenta wyrażana była zgoda na realizację praktyk w innym okresie, tj. w trakcie okresu leniego.

Analiza dokumentacji praktyk i ich przebiegu wykazała, że w roku akademickim 2013/2014 studenci kierunku Turystyka i rekreacja realizowali praktyki w przedsiębiorstwach i instytucjach umożliwiających realizację celów i efektów kształcenia założonych w ogólnym programie studiów i porogramach praktyk. Studenci odbywali praktyki w przedsiębiorstwach prowadzących różnego rodzaju działalność gospodarczą, podmiotach nieprowadzących działalności gospodarczej oraz jednostkach sektora finansów publicznych. W szczególności studenci odbywali praktyki w podmiotach gospodarki turystycznej:

- a) Biurach turystycznych (organizatorzy turystyki) zajmujących się organizacją imprez turystycznych w tym wycieczek pobytowych i objazdowych, kolonii dla dzieci i młodzieży– 10 studentów z kierunku turystyka i rekreacja
- b) Firmach świadczących usługi transportowe i spedycyjne - 1 student turystyki i rekreacji
- c) Hotelach 17 studentów
- d) Ośrodkach wypoczynkowych- 2 studentów
- e) Polach namiotowych campingach- 1 student
- f) Ośrodkach kolonijnych- 1 student
- g) Placówkach usług hotelarsko-gastronomicznych- 12 studentów
- h) Gospodarstwach agroturystycznych- 1 student
- i) Urząd Marszałkowski Departament ds. Turystyki –2 studentów kierunku Turystyka i rekreacja
- j) Agencjach Eventowych- 1 student
- k) Unity Line- 4 studentów

Należy podkreślić, iż w roku akademickim 2013/2014 2 studentów odbyło praktyki ponadprogramowe.

Analizując miejsca odbywania praktyk należy stwierdzić, że studenci, co do zasady, realizowali praktyki zawodowe w pobliżu swojego miejsca zamieszkania lub bezpośrednio w Szczecinie. Kilko studentów realizowało praktykę w innych miejscowościach w Polsce oraz dwóch poza granicami kraju w Grecji. Strukturę studentów ze względu na miejsce odbywania praktyk przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Struktura procentowa studentów Wydziału Ekonomicznego ZUT w Szczecinie w roku akademickim 2013/2014 ze względu na miejsce odbywania praktyk

Kierunek	Rok	Wojewódz. zachodniopom	W tym Szczecin	Inne województw.	Zagranica	Razem
Turystyka i Rekreacja	I	7 87,5%	6 75,0%	0	1 12,5%	8? 100,0 %
Turystyka i Rekreacja	II	34 89,5%	20 52,6%	4 10,5%	0	38? 100,0%
Ogółem	x	41 89,1%	26 56,5%	4 8,7%	1 2,2%	46 100%

Źródło: opracowanie własne.

Oceniając efekty kształcenia uzyskane podczas realizacji praktyk zawodowych (na podstawie przeprowadzonych rozmów ze studentem oraz analizy dokumentacji dotyczącej praktyk zawodowych) należy stwierdzić, że praktyki umożliwiły:

1. Poznanie zasad funkcjonowania zakładu pracy (struktury organizacyjnej, struktury zarządzania, powiązań między komórkami organizacyjnymi przedsiębiorstwa i powiązań między przedsiębiorstwem a podmiotami zewnętrznymi itp.).
2. Nabycie wiedzy o przebiegu procesów gospodarczych w przedsiębiorstwie.
3. Nabycie umiejętności pracy zespołowej i zachowań organizacyjnych (dyscyplina, hierarchia), umiejętności komunikacji wewnątrz jednostki i poza nią.
4. Wykształcenie lub udoskonalenie umiejętności z zakresu dokumentacji, ewidencji i sprawozdawczości procesów gospodarczych, w tym odnoszących się do zasobów ludzkich.
5. Rozszerzenie innych umiejętności związanych bezpośrednio ze specjalnością lub kierunkiem studiów.
6. Zweryfikowanie wiedzy teoretycznej i umiejętności nabytych w toku studiów.

Stopień uzyskania wskazanych efektów kształcenia był zróżnicowany (por. tabela 3), na co wpływ miały zarówno miejsce praktyk (zakład pracy), jak i inne czynniki, np. koniunktura, okres odbywania praktyki, podejście pracodawcy do organizacji praktyk.

Tabela 3. Struktura procentowa studentów Wydziału Ekonomicznego ZUT w Szczecinie w roku akademickim 2013/2014 ze względu na uzyskane efekty kształcenia

Kierunek	Rok	bdb	db plus	db	dst plus	dst	brak zaliczenia (ndst)	Razem
Turystyka i rekreacja	I	8 100,0 %			0	0	0	8 100,0%
Turystyka i rekreacja	II	37 78,7 %		2 4,3%			8 17,0%	47 100,0%
O G Ó Ł E M		45 81,8%		2 3,6%			8 14,6%	55 100%

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i personalnych można stwierdzić, iż spośród studentów I i II studiów stacjonarnych kierunku Turystyka i rekreacja pierwszego stopnia zobowiązanych do odbycia praktyk zawodowych w roku akademickim 2013/2014:

- 1) 81,8 % studentów:
 - a) zna i objaśnia zasady funkcjonowania podmiotu gospodarczego, omawia zakres podmiotowy i przedmiotowy czynności wykonywanych w wybranych komórkach organizacyjnych podmiotu, objaśnia przebieg zadań prowadzonych na danym stanowisku pracy,
 - b) wykonywało powierzone zadania wynikające z ramowego programu praktyk, objaśniało ich przebieg i skutki, planowało i wykonywało wybrane czynności w sposób przyjęty w danym zakładzie pracy i na danym stanowisku,
 - c) wykonywało powierzone zadania w sposób adekwatny do swoich umiejętności, oczekiwań przełożonych i zespołu w którym pracowali;
- 2) 3,6 % studentów:
 - a) zna zasady funkcjonowania podmiotu gospodarczego, omawia zakres podmiotowy i przedmiotowy czynności wykonywanych w wybranych komórkach organizacyjnych podmiotu,
 - b) wykonywało powierzone zadania wynikające z ramowego programu praktyk, objaśniało ich przebieg, wykonywało wybrane czynności w sposób przyjęty w danym zakładzie pracy i na danym stanowisku,
 - c) wykonywało powierzone zadania w sposób adekwatny do swoich umiejętności;
- 3) 14,6 % studentów nie opanowało w/w czynności i aspektów wiedzy.:

Wnioski

Doświadczenie nabyte w zakresie organizacji praktyk, przeprowadzone rozmowy ze studentami oraz analiza dokumentacji dotyczącej praktyk zawodowych w roku akademickim 2013/2014 przez studentów Wydziału Ekonomicznego ZUT w Szczecinie pozwoliły sformułować następujące wnioski:

1. Praktyki zawodowe studentów Wydziału Ekonomicznego ZUT wskazują, iż styk praktycznej działalności gospodarczej (biznesu) oraz nauki jest dobrą platformą

- dyfuzji i konforntacji wiedzy, co wskazuje na ich efektywność w procesie kształcenia studentów,
2. Praktyki wskazują na otwartość biznesu – przedsiębiorstwa (firmy) turystyczne, w których odbywali praktyki studenci Wydziału Ekonomicznego ZUT chętnie dzielą się wiedzą, doświadczeniami i tajnikami ze swej branży, co jest istotnym wzbogaceniem teoretycznych przesłań wykładów i innych zajęć akademickich,
 3. Z drugiej strony – kontakty i wymiana informacji z firmami stwarzającymi możliwość odbywania praktyk wskazują na dobry stopień wiedzy teoretycznej posiadanej przez studentów Wydziału Ekonomicznego ZUT.

Opiekun praktyk na kierunku Turystyka i Rekreacja
Dr Joanna Julia Sienkiewicz

Szczecin, 22.10.2014 r.